

“El món immobiliari m’ha fet preguntar si hi ha límits quan els somnis s’ensorren”

Albert Gassull (Barcelona, 1962), arquitecte i saxofonista de jazz, publica a l'Editorial Empúries la seva primera novel·la, *Males arts*, situada a la Catalunya del 2004, durant la bombolla immobiliària.

—Vàreu deixar la feina d'arquitecte liberal i ara treballeu de funcionari a l'administració. Heu pogut fer una novel·la sobre els voltors que envoltaven el món de la construcció, en aquella època de prosperitat, perquè l'heu deixada enrere?

—És una pregunta que no m'ha via plantejat. Sí, és un món, el de la novel·la, que he deixat enrere: ja no tinc un despatx d'arquitecte i ja no em relaciono amb els promotors i inversors. És un passat recent però llunyà.

—Si haguéssiu continuat al despatx, l'hauríeu escrit, us hauríeu convertit en novel·lista?

—No ho sé. No ho sé perquè jo mateix sóc el primer sorprès. Jo no havia escrit res de ficció, tot i que hi estava latent, bo i esperant el seu moment, perquè si no, no hauria fet la novel·la. Quan em vaig decidir a fer-la va ser perquè tenia una història per explicar. I d'alguna forma em vaig sorprendre, també, en anar tan de pressa. Em vaig descobrir a mi mateix explicant coses i omplint fulls amb una certa coherència. Penso que era el moment, que hauria arribat al mateix lloc si hagués continuat amb la feina que tenia. O ara m'ho sembla. El fet és que ara tinc més temps, això sí.

—Els personatges estan basats en persones que vàreu conèixer?

—Sí. Són personatges que vaig conèixer de prop i hi vaig tenir relació. Estafadors. Gent que feia tripijocs. El diner crida el diner i a vegades la cobdícia perverteix la gent. Hi va haver gent que va fer les coses ben fetes i d'altres que van estirar més el braç que la màniga, fins a arribar a l'estafa.

—L'arquitecte protagonista, Miquel, té una reacció visceral en una festa contra els inversors que volen fer negocis amb ell i, tot i trobar-se en una situació econòmica molt delicada, els tira els plats pel cap, reacció que provoca el trencament amb ells i la seva parella. No és molt agosarat fer-lo actuar d'una manera tan irresponsable?

Albert Gassull publica la seva primera novel·la, *Males arts*, a l'Editorial Empúries.

—El que passa és que està molt fart d'una situació a la qual l'ha arrossegat la seva dona, en la qual no està a gust i s'hi veu abocat a contracor. No són els seus amics, els seus amics són uns altres. A banda, s'hi barreja el fet que a més de no sentir-se còmode en la situació on l'ha ficat la dona, hi ha fracassat. Tot plegat és una combinació explosiva, la que el fa reaccionar d'aquesta forma. Sí, és una reacció agosarada, si voleu, davant d'una pregunta innocent, i m'ho vaig pensar molt, però em va bé perquè és el detonant de tota la història posterior.

—Seria, doncs, la ràbia acumulada pel seu fracàs.

—Sí. Si els negocis li haguessin anat bé, hauria mantingut una bona relació amb aquesta gent amb la qual s'enfronta a la festa. Però és aquesta gent que ve de fora, que no és el professional immobiliari, sinó l'especulador que es posa a invertir en la promoció urbanística sense ser de l'ofici, la que li ha fet fer coses estranyes,

com mantenir el tren de vida que li imposa la dona, i la que l'ha fet fracassar. Ja es veu en els capítols anteriors que les coses no li van com voldria.

—Finalment, és una víctima de l'època.

—La situació a la qual s'enfronta l'obliga a delinquir i a posar-se en contacte amb gent de sectors poc clars i a executar més d'una acció il·legal, des d'una trampa administrativa fins a un xantatge. El tema de la novel·la, més enllà de la bombolla immobiliària, seria on són els límits quan els teus somnis s'ensorren. És això el que explica la novel·la, a què s'enfronta el personatge i fins on és capaç d'arribar per sortir-se'n.

—Es va viure, aquells anys, de manera molt alegre i accelerada, vertiginosa. L'accelerat ritme de la novel·la ajuda a descriure aquell moment.

—Sí, aquesta cosa precipitada, sense temps per a reflexionar. És l'excitació del triomfador. És voluntari. És una cosa buscada. És un estil buscat amb relació a això i també per encomanar al lector l'angoixa del personatge, que no sabrà on està ficat fins al final. Ho compararia amb un terme del jazz, la música *bebop*.

Lluís Bonada